

Notitie Crisispakket LLO "NL leert door"

Samenhang met crisismaatregelen

- Het kabinet zet momenteel in op tijdelijke inkomensondersteuning van zelfstandigen (TOZO) en behoud van bestaande werkgelegenheid (NOW) als noodmaatregelen in een situatie waarin de arbeidsmarkt in feite op slot is gezet. Ondertussen wordt echter duidelijk dat deze crisis blijvende gevolgen zal hebben en de economie zich zal moeten aanpassen, waarbij banen en bedrijven zullen verdwijnen en op andere plaatsen nieuwe werkgelegenheid zal ontstaan.
- Het kabinet overweegt een 2^e termijn voor de crisismaatregel NOW, waarin aanvullende voorwaarden worden opgenomen, zodat getroffen bedrijven beter gaan anticiperen op deze verschuivingen in de werkgelegenheid. Van werkgevers die voor NOW2 in aanmerking willen komen, kan bijvoorbeeld worden gevraagd dat zij zich actief moeten inspannen om scholing onder de aandacht te brengen van hun werknemers.
- Nu velen te maken krijgen met een arbeidsmarkt waarin zich grote veranderingen voltrekken en arbeidsmarktposities onzeker zijn, kan een flankerend crisispakket voor scholing en advies eraan bijdragen dat de beroepsbevolking tijdig de transitie naar ander werk kan maken door zich te oriënteren op andere loopbaankansen en eventueel daarvoor benodigde scholing.
- Geen onderdeel van dit scholingspakket, maar wel in samenhang ermee:
  - Wordt bezien of in de SLIM regeling voor het MKB (subsidie gericht op leercultuur in het MKB) tijdelijke aanpassingen nodig zijn in de voorwaarden, om deze werkgevers beter tegemoet te komen om deze regeling juist nu te benutten.
  - Werkt OCW in samenwerking met SBB en SZW aan extra maatregelen om praktijkleren overeind te kunnen houden.
  - Heeft SZW het pakket crisismaatregelen: snel matchen op vitale functies in uitvoering gebracht. Onderdeel van dat pakket is een digitaal platform NL werkt door.

Kern van het voorstel voor een flankerend crisispakket NL leert door

- Om de beroepsbevolking te ondersteunen om de transitie te maken naar ander werk of een betere arbeidsmarktpositie in deze volgende fase van de crisis, is het voorstel op korte termijn te starten met een flankerend crisispakket NL leert door.
- Looptijd juli – december 2020.
- Inhoud pakket (zie de bijlage voor de hoofdlijnen per onderdeel):
  - ontwikkeladviezen;
  - online scholingsmogelijkheden;
  - campagne in samenwerking met werkgevers, sociale partners, O&O fondsen, leerwerkloketten, uitvoeringsinstellingen, opleiders om de beroepsbevolking te stimuleren het pakket te benutten.
- Doelgroep: iedereen (volgens dezelfde definitie die voor de STAP regeling wordt gebruikt). Deze brede doelgroep hangt samen met het snel tot uitvoering kunnen brengen van het crisispakket. Focus wordt aangebracht door de campagne te richten op degenen die er het meest baat bij hebben. Dat betreft naast werkenden in getroffen sectoren ook flexwerkers, mensen die hun werk verloren zijn en zzp'ers.
- Totale indicatieve kosten: online scholing (10)(2b) (afhankelijk van aantal deelnemers, max. bedrag per scholingsactiviteit), ontwikkeladvies (10)(2b) campagne uit bestaand budget.
- Indicatie te bereiken aantallen: online scholing circa 100.000 tot 150.000 mensen, ontwikkeladvies circa 20.000 mensen.
- Voor dit voorstel wordt een bijdrage gevraagd van (10)(2b) inclusief uitvoeringskosten, vanuit het budget voor crisismaatregelen.

Beslispunt:

- Gaat de vijfhoek akkoord met het voorstel voor een flankerend crisispakket NL leert door?

Onderbouwing

- Het inzetten van scholing en ontwikkeling is een effectief middel voor het tijdig kwalificeren voor werk waar vraag naar is, om baanverlies te voorkomen doordat kennis en vaardigheden niet meer actueel zijn en voor werkzoekenden, om de vaardigheden en kennis op te doen die nodig zijn om nieuw werk te vinden op een veranderende arbeidsmarkt.
- Niet alleen het individu en de werkgever, ook de samenleving als geheel heeft baat bij een goed werkende arbeidsmarkt waarin tijdige scholing en ontwikkeling tijdens de loopbaan vanzelfsprekend zijn en bijdragen aan een groter aanpassingsvermogen om in te spelen op veranderingen. Een goed opgeleide beroepsbevolking draagt bij aan het verdienvermogen van de Nederlandse economie en versterkt ook het aanpassingsvermogen tijdens een economisch neergang zoals nu het geval is bij de Coronacrisis en de contact beperkende maatregelen.
- Tijdens een economische neergang wint scholing en ontwikkeling nog meer aan belang, doordat structurele veranderingen op de arbeidsmarkt vaak een hoger tempo kennen tijdens een crisis, waardoor de noodzaak voor (om)scholing en het leren van nieuwe vaardigheden toeneemt.¹
- Het kabinet geeft met dit flankerend scholingspakket een duidelijk signaal af dat het grote waarde hecht aan tijdige investeringen in het op peil brengen en houden van kennis en vaardigheden en het volgen van omscholing om aan de slag te blijven of te komen juist ook in crisistijd.
- Vanuit de samenleving komen veel berichten dat hieraan grote behoefte bestaat. Door het wegvallen van inkomsten zijn bedrijven in getroffen sectoren niet goed in staat hun verantwoordelijkheid voor scholing te vervullen. Dat heeft ook gevolgen voor O&O fondsen, inkomsten uit premieheffingen drogen op, waardoor reserves moeten worden aangesproken. De kleinere fondsen beschikken over weinig reserves waarop ze snel interen en faillissementen dreigen. Niet alle sectoren beschikken bovendien over een O&O fonds, bijvoorbeeld in de horeca is geen O&O fonds aanwezig. Kortom, de financiële ruimte van werkgevers en O&O fondsen is beperkt; er is een rol voor de overheid.

Planning besluitvorming en start NL Leert door

- Week 4 – 8 mei Agendering voorstel in vijfhoek op 7 mei
- Week 11 – 15 mei Besluitvorming over het voorstel
- Week 29 mei – 3 juli Beoogde start crisispakket NL Leert door

¹ Kamerbrief Arbeidsmarkt in crisistijd, 5 juli 2019. Referentie: 2019-0000100036.

Bijlage**Hoofdpijnen ad 1) Online scholing**

- Doel: individu stimuleren zich online bij te scholen ten behoeve van behoud en/of verbetering van zijn arbeidsmarktpositie.
- Doelgroep: aansluiten bij doelgroep STAP (d.w.z. iedereen met een band met NL arbeidsmarkt, geen studenten die studiefinanciering hebben, werkenden en niet-werkenden etc.). Overwogen is de doelgroep te beperken tot mensen die werken in de sectoren die het meest zwaar zijn getroffen of die ten gevolge van de crisis hun baan hebben verloren of dreigen te verliezen. Dit compliceert de uitvoering echter aanzienlijk, het is bovendien moeilijk vast te stellen waar de klappen precies vallen, dat kan morgen weer anders zijn. Daarnaast gaat het om scholing voor behoud of verbetering van iemands arbeidsmarktpositie, wat ook van grote waarde is voor de samenleving en de economie als geheel.
- Vormgeving op hoofdpijnen:
  - Een nader te bepalen aantal opleiders die voldoen aan kwaliteitscriteria (conform eisen die worden gesteld in de STAP-regeling) stelt reeds ontwikkeld online scholingsaanbod dat voldoet aan een aantal criteria (zie hieronder) beschikbaar voor de doelgroep.
  - De doelgroep kan zelf contact zoeken met een geselecteerde opleider en bepalen welke scholing hij of zij gaat volgen. Is de keuze gemaakt dan registreert de opleider een aantal basisgegevens die centraal worden bijgehouden voor monitoring en om te volgen in hoeverre het budget wordt benut zodat kan worden bijgestuurd waar nodig.
  - Om de doelgroep te bereiken zullen werkgevers, sociale partners, branches, O&O fondsen etc. worden gevraagd bekendheid te geven aan deze mogelijkheid voor online scholing.
  - In overleg met WBJA wordt verder uitgezocht of een subsidie of opdracht aan de orde is om opleiders te selecteren. Een ander alternatief dat nog verder wordt uitgezocht is een zogenaamde Open-Houseprocedure als inkoopmethodiek, waarin alle aanbieders die aan nader omschreven criteria voldoen, kunnen meedoen.
  - Aan de opleiders die in aanmerking willen komen voor de subsidie/opdracht worden verdere eisen gesteld, zowel betreffende de operationele capaciteit van de opleider als voor de criteria waaraan het online scholingsaanbod moet voldoen.
  - Opleiders kunnen kosten van de gevolgde scholing achteraf declareren bij de overheid, volgens een nog uit te werken procedure. Alternatief kan zijn opleiders voor een vooraf te bepalen vast bedrag hun aanbod open te stellen gedurende een periode voor een nader te bepalen aantal mensen. Met uiteraard dezelfde eisen aan opleider en aanbod.
  - Verder wordt nog uitgewerkt hoe selectie van opleiders gaat plaatsvinden. Gezien de beoogde omvang van het aantal scholingen en de beoogde diversiteit van het aanbod, ligt het voor de hand om met meer opleiders te gaan werken.
  - Aandachtspunt voor de iets langere termijn is dat vermoedelijk aanzienlijk kostbaarder omscholing nodig is, om mensen in andere sectoren aan het werk te gaan helpen. Daarover wordt nagedacht ten behoeve van de routekaart voor leven lang ontwikkelen die is toegezegd aan de Kamer. Uiteraard rekening houdend met verantwoordelijkheden sociale partners.
- Financiering, indicatieve schatting benodigde budget:
  - Indien het crisispakket voor circa een half jaar beschikbaar komt (tot einde 2020), circa 100.000 tot 150.000 mensen deelnemen en de kosten per cursus gemiddeld circa € 300,- zijn, dan zou een bedrag nodig zijn tussen € 30 mln en € 45 mln.

Hoofdpijnen ad 2) Ontwikkeladvies

- Doel: individu mogelijkheid geven zich met een ontwikkeladvies te oriënteren op kansrijke mogelijkheden op de arbeidsmarkt om duurzaam inzetbaar te blijven/worden.
- Doelgroep: aansluiten bij doelgroep STAP, bij verdere uitwerking wordt nog bezien of het nodig is de doelgroep verder af te bakenen.

- **Vormgeving:**
  - Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de Tijdelijke subsidieregeling ontwikkeladvies vijfenveertigplussers (TSOV), ook wel Ontwikkeladvies 45+ genoemd. Deze regeling is afgelopen, maar kan – na enige kleine aanpassingen bijvoorbeeld wat betreft de leeftijd van de doelgroep – relatief snel opnieuw op nieuw worden ingezet. Het Ontwikkeladvies 45+ was erg succesvol, zo blijkt uit de concept-evaluatie en signalen uit het veld.
  - In aanvulling op de TSOV zal meer focus worden gelegd op kansen in de huidige lastige arbeidsmarktsituatie.
  - Om de doelgroep te bereiken, zal het ontwikkeladvies bij hen onder de aandacht worden gebracht via verschillende kanalen: werkgevers, sociale partners, branches, O&O-fondsen en loopbaanadviseurs.
  - Het ontwikkeladviestraject zal net als in TSOV worden gegeven door een gekwalificeerd loopbaanadviseur. Dit kunnen onafhankelijke adviseurs met een adviesbureau zijn, maar ook gekwalificeerde loopbaanadviseurs die voor andere organisaties werken, zoals bij een vakbond, een leerwerkloket, een O&O-fonds of een ROC. De eisen die in de TSOV zijn gesteld aan loopbaanadviseurs zullen daarbij worden aangehouden.
  - De opzet en inhoud van het ontwikkeladviestraject wordt grotendeels overgenomen uit de TSOV; uit de concept-evaluatie van de TSOV is gebleken dat men enthousiast was over dat adviestraject. Net als bij de TSOV bestaat het ontwikkeladvies uit een intake en uit gesprekken die in totaal minimaal 4 uur duren.
- **Uitvoering:** DSU/UvB heeft de uitvoering van Ontwikkeladvies 45-plus gedaan en heeft aangegeven in de context van een crisispakket in staat te zijn de regeling – met enige aanpassingen – op korte termijn op nieuw te kunnen gaan uitvoeren.
- **Financiering, indicatieve schatting benodigde budget**
  - Uitgaand van openstelling gedurende circa een half jaar, inschatting van een gebruikersaantal van circa 20.000 mensen en (10)(2b) per ontwikkeladvies, is hiermee een bedrag gemoeid van circa (10)(2b)
  - Ook hiervoor geldt, indien minder geld beschikbaar is, zullen minder mensen ervan gebruik kunnen maken.
- **Monitoring:** ook dit onderdeel van het pakket zal worden gemonitord.

Hoofdpijnen ad 3) Campagne scholingskansen in crisistijd

- Reeds lopende campagnes op het terrein van onder meer leven lang ontwikkelen en duurzame inzetbaarheid gaan extra inzetten op brede bekendheid geven aan het scholingspakket.
- Hierbij zal samenwerking worden gezocht met het brede netwerk van partijen betrokken bij LLO, van wie actieve inzet wordt gevraagd om online-scholing en ontwikkeladvies onder de aandacht te brengen van de doelgroep.
- Daarnaast wordt ingezet op het zichtbaar maken van de vele initiatieven in NL die zijn gericht op gratis online scholingsaanbod of andere aanbod in de regio of voor bepaalde sectoren of doelgroepen.
- Voor de financiering hiervan zijn geen additionele middelen nodig.